T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2023/562
KARAR NO : 2023/683
KARAR TR : 27/11/2023

ÖZET: 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu'nun 2. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'unEk 1. maddesiuyarınca verilen idari para cezasının iptali işlemine karşı açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : R.A
Davalı : Zeytinburnu Kaymakamlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı R.A'ın maliki olduğu İstanbul ili, Zeytinburnu ilçesi, ... Mahallesi, ...Sok., No:...adresinde bulunan daireyi, günübirlik kiraya verdiği ancak 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu gereğince genel kolluk kuvvetlerinin bilgisayar terminallerine bağlanarak anlık veri göndermediğinden bahisle, 1774 sayılı Kanun'un 2. veEk-1. maddeleri uyarınca 26.786 TL idari para cezası uygulanmasına ilişkin, Zeytinburnu Kaymakamlığının 06/12/2022 tarihli kararının iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Bakırköy 1. Sulh Ceza Hâkimliği 14/07/2023 tarih ve D.İş No.2023/2218 sayılı kararı** ile, başvurunun çözümünün idari yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, mahkemenin görevsizliğine karar vermiş, verilen karar itiraz edilmeden kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

> *"...Zeytinburnu Belediye Başkanlığı Zabıta Müdürlüğünce 19/10/2022 tarihinde yapılan denetimde dairenin günü birlik pansiyon olarak izinsiz çalıştırıldığının tespit edildiği, tutanak tanzim edildiği, tanzim edilen tutanak gereği idari para cezası uygulandığı ve ilgili yönetmelik gereğince Belediye Başkanlığınca mühürlenerek faaliyetten men edilmesi kararı verildiği, men ile ilgili karar verecek mercinin idare mahkemeleri olduğu, idari para cezasının iptalinin de, faaliyetten men kararının kaldırılması ile birlikte istenebileceği, bu nedenle hakimliğimizin görevsiz olduğu, Uyuşmazlık Mahkemesi kararlarında işaret edildiği üzere görevli mahkemenin idare mahkemeleri olduğu anlaşılmakla başvuru hakkında aşağıdaki hüküm kurulmuştur.*
>
> *KARAR: Yukarıda açıklanan nedenlerle;*
>
> *1-Başvuruya bakmaktan Hakimliğimizin 5326 sayılı Kanun'un 1 vd. maddeleri gereğince GÖREVSİZLİĞİNE..."*

3. Davacı bu kez, aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **İstanbul 14. İdare Mahkemesi 11/10/2023 tarih ve E.2023/1637 sayılı kararı** ile, davanın 1774 sayılı Kanun uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açıldığını belirterek, dava konusu idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğunu, 1774 sayılı Kanun'da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediğini, bu durumda 5326 sayılı Kanun'un 3. ve 27. maddesi uyarınca davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve davanın incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

III. İLGİLİ HUKUK

5. 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu'nun 1. maddesi şöyledir:

> *"Bu Kanunda sayılan, özel veya resmi, her türlü konaklama, dinlenme bakım ve tedavi tesisleri ve*

işyerleri ile konutlarda geçici veya sürekli olarak kalanlar, oturanlar, çalışanlar ve ayrılanlar ile araç kiralayan gerçek ve tüzel kişilerin kimliklerinin tespiti ve bildirilmesi bu Kanunun hükümlerine göre yapılır.

Askeri konaklama, dinlenme ve kamp tesisleri ile ordu evleri bu Kanunun kapsamı dışındadır."

6. 1774 sayılı Kanun'un 2. maddesi şöyledir:

"Otel, motel, han, pansiyon, bekar odaları, günübirlik kiralanan evler, kamp, kamping, tatil köyü ve benzeri her türlü, özel veya resmi konaklama yerleri ile özel sağlık müesseseleri, dinlenme ve huzur evleri, dini ve hayır kurumlarının sosyal tesislerinin sorumlu işleticileri, bu yerlerde ücretli veya ücretsiz, gündüz veya gece, yatacak yer gösterdikleri yerli veya yabancı herkesin kimlik ve geliş- ayrılış kayıtlarını, örneğine ve usulüne uygun şekilde günü gününe tutmak, genel kolluk örgütlerinin her an incelemelerine hazır bulundurmak, Devlet İstatistik Enstitüsüne, talebi halinde vermek zorundadırlar."

7. 1774 sayılı Kanun'un Ek 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun uygulanması sırasında genel kolluk kuvvetlerine ait karakollara, il merkezlerinden de sorgulanabilen bilgisayar terminalleri konulur. Bunun için gerekli giderler İçişleri Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

(Değişik ikinci fıkra:31/10/2016-KHK-678/4 mad.; Aynen kabul: 1/2/2018-7071/4 md.) Bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılan özel veya resmi her türlü konaklama tesisleri tüm kayıtlarını bilgisayarda günü gününe tutmak, genel kolluk kuvvetlerinin bilgisayar terminallerine bağlanarak mevcut bilgi, belge ve kayıtları genel kolluk kuvvetlerine anlık olarak bildirmek zorundadırlar.

(Ek fıkra: 31/10/2016-KHK-678/4 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7071/4 md.) İkinci fıkrada belirtilen genel kolluk kuvvetlerinin terminallerine bağlanmayanlara onbin Türk Lirası, anlık veri göndermeyen veya gerçeğe aykırı kayıt tutanlara beşbin Türk Lirası idari para cezası, mülki idare amirlerince verilir. Bu fiillerin tekrarı halinde işletme ruhsatları iptal edilir. Bu maddeye göre verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren bir ay içinde ödenir.

(Ek fıkra: 31/10/2016-KHK-678/4 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7071/4 md.) Bu Kanunun 2 nci maddesinde sayılan özel veya resmi her türlü konaklama tesisleri, ikinci fıkrada belirtilen genel kolluk kuvvetlerinin terminallerine bağlanmak için gerekli işlemleri bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki ay içinde tamamlar.

(Ek fıkra: 31/10/2016-KHK-678/4 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7071/4 md.) Bu maddenin uygulanması ile görevi gereği bu verileri kullanan kamu personelinin denetimine ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından belirlenir."

8. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun *"Genel kanun niteliği"* başlıklı 3. maddesi şöyledir:

" (1) Bu Kanun'un;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır."

9. 5326 sayılı Kanun'un *"Yaptırım türleri"* başlıklı 16. maddesi şöyledir:

"(1) Kabahatler karşılığında uygulanacak olan idarî yaptırımlar, idarî para cezası ve idarî tedbirlerden ibarettir.

(2) İdarî tedbirler, mülkiyetin kamuya geçirilmesi ve ilgili kanunlarda yer alan diğer tedbirlerdir"

10. 5326 sayılı Kanun'un *"Başvuru yolu"* başlıklı 27. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararınakarşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

11. Uyuşmazlık Mahkemesinin Muammer TOPAL'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 27/11/2023 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

12. Raportör-Hâkim Arzu ÇETİNDERE ŞAŞI, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

13. Dava, 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu'nun 2. maddesine aykırılık nedeniyle aynı Kanun'unEk 1. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının iptali istemiyle açılmıştır.

14. Olayda, görev uyuşmazlığına konu davanın, 1774 sayılı Kanun'da belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmediğinden bahisle verilen idari para cezasının iptaline ilişkin olarak açıldığı, 1774 sayılı Kanun'da davacının işlediği ileri sürülen kabahate ilişkin idari yaptırımların düzenlendiği, ancak bu idari yaptırımlarakarşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmediği anlaşılmıştır.

15. Yukarıda izah edilen düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

16. İncelenen uyuşmazlıkta, uygulanan idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesindebelirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde, bu Kanun'un idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı belirtildiğinden, dava konusu idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanun'un 27. maddesinin (1) numaralı fıkrası uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

17. Yukarıda belirtilen hususlar gözönünde bulundurularak, İstanbul 14. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Bakırköy 1. Sulh Ceza Hâkimliğince verilen 14/07/2023 tarih ve D.İş No.2023/2218 sayılı görevsizlik kararınınkaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 14. İdare Mahkemesince yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile,Bakırköy 1. Sulh Ceza Hâkimliğinin 14/07/2023 tarih ve D.İş No.2023/2218 sayılıGÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

27/11/2023 tarihinde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Muammer TOPAL	Nilgün TAŞ	Doğan AĞIRMAN	Eyüp SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet ARSLAN	Mahmut BALLI	Bilal ÇALIŞKAN